

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УЧЕНИЧЕСКИ ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Ученическите олимпиади и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество. Организирането и провеждането на състезания по професионални направления са едни от начините за популяризиране възможностите на системата за професионално образование и обучение, за избор и усвояване на професии според желанията и интересите на младите хора и за утвърждаване на привлекателността и значимостта на професиите.

Осигуряването на допълнителни възможности за подготовка на таланти ученици от всички етапи и степени на училищното образование за участие в олимпиади е от изключително значение за по-високи постижения в националните олимпиади и за успешното представяне на българските национални отбори в международните олимпиади и състезания.

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма е разработена в съответствие с Приоритетна област 2 „Компетентности и таланти“ на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

2.1. Цели на програмата:

- Развиване на творческите способности и мотивиране на учениците за поддържане на трайни знания и развиване на интерес в съответната област и за осмисляне на свободното време;
- Създаване на условия за изява на учениците с таланти, способности и интереси в определена област на познание.
- Демонстриране от учениците на професионални знания, умения и компетентности и стимулиране на личностната изява и желанието за упражняване на избраната професия;

2.2. Обхват на програмата:

Програмата обхваща ученици от системата на училищното образование – I – XII клас.

3. БЮЖЕТ НА ПРОГРАМАТА

Общ бюджет на програмата: 4 050 000 лв., в т. ч. до 10 000 лв. за мониторинг.

Разпределение на общия бюджет по модули:

Модули	Средства в лв.
Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“	2 550 000 лв.,
Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“	1 500 000 лв., в т.ч. до 10 000 лв. за мониторинг
Общ размер	4 050 000 лв.

4. ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ:

4.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

- Национален STEM център към Министерството на образованието и науката;
- Регионални управления на образованието;
- Държавни и общински училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, определени за координатори и/или домакини;
- Национален дворец на децата;
- Национален център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти
- Център за учебно-тренировъчни фирми.

4.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

Бенефициенти са всички български училища, чиито ученици през учебната 2021 – 2022 година са участвали в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, лингвистика, философия, история и цивилизации, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, както и на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование.

5. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

- Провеждане на областните и националните кръгове на ученическите олимпиади и

състезания по учебни предмети и по професии;

- Подготовка и участие в международни ученически олимпиади и състезания;
- Организиране на международни олимпиади и състезания, когато РБ е домакин;
- Прояви от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците (НКИИ);
- Спортни прояви от Националния спортен календар (НСК).

2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

- Провеждане на допълнителна работа с ученици за подготовка за олимпиади;
- Осигуряване на условия за участие на ученици в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, лингвистика, философия, история и цивилизации, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, както и на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование;
- Администриране на дейностите, свързани с обучението на ученици и участието на учители и ученици в национални олимпиади и състезания.

Обучението се провежда в групи от не по-малко от 4 ученици. Допустимо е част от учениците (но не повече от половината в групата) да са от други училища, които не са бенефициенти по този модул, като включването им в списъка става по ред, определен от директора, съгласувано с педагогическия съвет.

По решение на директора, съгласувано с педагогическия съвет, се определят учителите, на които се възлага изпълнението на дейностите по този модул. За подготовката на ученици за участие в олимпиада могат да се ангажират и външни лектори. Определените ръководители подготвят учебни програми за минимум 50 часа за подготовка на учениците за олимпиада по даден учебен предмет, като конкретизират темите и очакваните резултати от обучението.

6. РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

6.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

6.1.1. Допустими разходи:

Одобрените средства за осигуряване на националните и международните ученически олимпиади през 2022 г. включват административни разходи, които могат да бъдат:

- Разходи за канцеларски материали;
- Разходи за консумативи за принтер – тонер касети;
- Командировъчни разходи на служебно ангажираните лица от други населени места, въз основа на издадена заповед от директора на училището координатор или сключен граждански договор.
- Разходи за възнаграждения на преподаватели по сключени граждански договори или издадена заповед за дейности по подготовката и провеждането на областните кръгове на олимпиадата (извън средствата по утвърдените план-сметки);
- Разходи за заплащане на охрана;
- Разходи за осигуряване на медицинско обслужване;
- Разходи за санитарно-хигиенни материали;

Разходите, които могат да се извършват по модула са посочени в Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади, във финансовите планове към Правила за организиране и провеждане на ученическите игри за ученици от V до XII клас и към Правила за организиране и провеждане на ученическите игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система, както и в план-сметките за всяка една олимпиада и всяко състезание, одобрени от министъра на образованието и науката.

6.1.2. Допустимо финансиране по модула:

Общо средствата за административните разходи по модула се планират на база броя на учениците в областния кръг от предходната учебна година.

Средствата за административните разходи се разпределят между училищата координатори на областните кръгове на олимпиадите, училищата домакини на националните кръгове и Националния STEM център.

Средствата за административните разходи на училищата координатори на всяка олимпиада се определят на база броя на учениците, участвали в областния кръг на олимпиадата.

Административните разходи за едно училище-координатор на една олимпиада не могат да бъдат по-малко от 300 лв. и повече от 2500 лева.

На училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите се предоставят до 3000 лева.

На Националния STEM център се предоставят до 14 000 лв. по одобрена план-сметка от директора му.

На РУО се предоставят средства за осигуряване на пансионат на учениците, участващи във финалните състезания на Ученическите игри от НСК, утвърдени от министъра на образованието и науката.

На Националния дворец на децата се предоставят средства за изпълняване на дейности, включени в утвърдената от министъра на образованието и науката Справка за средствата, необходими за частично финансово осигуряване на НКИИ на децата и учениците, след писмо с искане за необходимите средства, подадено в МОН.

Министърът на образованието и науката може да извършва вътрешно компенсирани промени по одобрените план-сметки за олимпиадите и състезанията, при условие че средства за материали и командировки и др. не се прехвърлят за възнаграждения на учителите. Допуска се прехвърляне на средства от план-сметката на една олимпиада или състезание към средствата на план-сметката на друга олимпиада или състезание.

Не се допуска училищата координатори на областните кръгове, училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите и на състезанията и на националните и регионалните кръгове на състезанията по професии да извършват трансфери към други училища, включително и на предоставените им средства за административни разходи.

6.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

6.2.1. Допустими разходи:

Финансирането на едно училище по даден учебен предмет се изчислява съгласно формула и осигурява средства за:

- Възнаграждения на преподавателите;
- Административни разходи, в т.ч. осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади.

6.2.2. Допустимо финансиране по модула:

Общо средствата за финансиране по модула се определят според броя на учениците, които са участвали в националните кръгове на олимпиадите през учебната 2021 – 2022 година и в международните олимпиади и балканиади, проведени през 2021 година.

Максимално допустимата брутна сума, предназначена за възнаграждения на преподавателите по даден учебен предмет, които са определени да провеждат подготовката на учениците за олимпиади през следващата учебна година, както и за осигурителни вноски за сметка на работодателя върху тези възнаграждения, се изчислява по формулата (А+В+С) лв., където:

$A = (\text{брой ученици, участвали в националния кръг, които не са лауреати на олимпиадата през настоящата учебна година или медалисти от международните олимпиади и балканиади през предходната година}) \times 500 \text{ лв.}$

$B = (\text{брой лауреати на национални олимпиади през настоящата учебна година}) \times 1500 \text{ лв.}$

$C = (\text{брой медалисти на международни олимпиади и балканиади през предходната година, които не са лауреати през настоящата и предходната учебна година}) \times 1500 \text{ лв.}$

Заплащането на труда на учителя/ръководителя не може да надхвърля 25 лв. за 1 учебен час с включените осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Училището получава допълнително и 30 на сто от сумата за възнаграждения, предвидена в проектното предложение по всеки учебен предмет, които са за административни разходи и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади и/или състезания.

Средствата се предоставят на училището чрез финансиращия орган, като частните училища разходват средствата само за заплащане на труда на учителя/ръководителя и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади.

Допустимо е прехвърлянето на неусвоени средства за административни разходи от един учебен предмет към друг в рамките на този модул на програмата.

7. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

7.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания” – 31.12.2022 година.

7.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“ – септември 2022 – август 2023 година.

8. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

8.1. Очаквани резултати

- Засилен интерес от страна на учениците към участие в национални и международни олимпиади и състезания.
- Осигурени условия за откриване, стимулиране и развитие на способностите на деца и ученици с изяви дарби и формиране на нагласи за учене през целия живот;
- Повишени спортни и социални умения на децата и учениците;
- Проведени допълнителни обучения за подготовка на ученици за участие в ученическите олимпиади по групи с ученици от всички етапи и степени на училищното

образование, което е съобразено с техните интереси и възможности.

8.2. Показатели за изпълнение:

Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

- Брой проведени национални и международни ученически олимпиади и състезания по графика на МОН – 54.
- По Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците – 77.
- По Националния спортен календар – 20.
- Брой ученици, участвали в олимпиади, в прояви по НКИИ и НСК общо - 120 000.

Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

- Брой училища, участвали с проекти – не по-малко от 120;
- Брой проекти – не по-малко от 600;
- Брой ученици, включени в обучението, не по-малко от 7500.

9. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО

9.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

В срок до 14 дни след провеждането на областните и националните кръгове на олимпиадите и състезанията училищата, определени за координатори на областните кръгове на олимпиадите и състезанията и за домакини на националните кръгове на олимпиадите и състезанията, изпращат в МОН отчет (по образец) за извършените разходи при спазване на допустимостта на разходите за всяка олимпиада или състезание и за административни разходи за областния и националния кръг на олимпиадите.

Допуска се авансово предоставяне на средства на училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите и състезанията в размер до 50% от утвърдената сума в план-сметката за съответната олимпиада или състезание.

След представянето на отчетите на училищата за съответната олимпиада те се преглеждат от съответните експерти в дирекцията и се предлагат за предоставяне на средствата – чрез трансфер или чрез завишаване на лимит в Себра.

Средствата по програмата се предоставят в срок до 20.11.2022 г.

9.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

9.2.1. Документи за кандидатстване:

- Попълнен формуляр за кандидатстване (по образец);
- Мотивационно писмо от учителя/учителите/ръководителите, определени да провеждат обучението по даден учебен предмет;
- Списък на учениците, които ще бъдат включени в обучението (по групи); - копие от декларация, подписана от родител/настойник или попечител, за съгласие за включване на ученика в обучението;
- Програма за обучение на групата по учебния предмет (за началния етап – група предмети) за най-малко 50 часа, разработена за всяка група;
- График за организиране и провеждане на обучението (по групи).
- Декларация от директора на училището за недопускане на двойно финансиране (съгласно т. 13.2. от националната програма).

9.2.2. Изисквания към проектните предложения и срок за подаване на проектните предложения:

В срок до 20.07.2022 г. регионалните управления на образованието изпращат покана до училищата, които могат да бъдат бенефициенти. Критерий за включване на училището в модула е наличие на един или повече ученици, класирани за националните кръгове на олимпиадите през учебната 2021 – 2022 година, наличие на лауреати на национални олимпиади през учебната 2021 – 2022 година и/или медалисти от международните олимпиади и балканиади през 2021 година.

Училището изготвя общо проектно предложение по даден учебен предмет, което се подписва от директора и се подпечатва с печата на училището.

В срок до 10.08.2022 г. училищата подготвят проектните предложения в съответствие с реквизитите на приложените формуляри – в т.ч. предложените учебни програми, и ги изпращат за оценка в регионалните управления на образованието в електронен вид, подписани с електронен подпис.

В срок до 19.08.2022 г. регионалната комисия представя в Министерството на образованието и науката протоколите с оценки на проектните предложения по учебен предмет. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel.

В срок до 30.08.2022 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и изпраща в регионалните управления на образованието проектосписъците с класираните,

некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения за отстраняване на технически пропуски. Регионалната комисия изготвя доклад до началника на РУО за допуснати технически грешки или пропуски в проектосписъците и в тридневен срок изпраща по електронната поща в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ актуализираните протоколи с оценки на проектните предложения по учебен предмет.

До 07.09.2022 г. националната комисия предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти.

10. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗИСКУЕМИТЕ ДОКУМЕНТИ НА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

10.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Не е предвидена процедура по разглеждане и оценяване, тъй като средства получават училищата, определени за координатори и домакини на олимпиади и състезания от началника на РУО. Такава не е предвидена по НСК, тъй като средствата се предоставят на регионалните управления на образованието, както и по НКИИ, по които средствата се предоставят на Националния дворец на децата.

10.2. Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

10.2.1. Разглеждане и оценяване на документите:

Оценяването на проектните предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на Регионалното управление на образованието (РУО), а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката. Класират се всички проекти, в които са представени изискуемите документи.

10.2.2. Критерии за оценка на проектните предложения:

Оценяването на проектите е чрез попълване на формуляри, съдържащи следното:

- Допустимост на проекта;
- Формуляр за кандидатстване;
- Училищен екип/екип за изпълнение на проекта;
- Описание на проекта;
- Бюджет;

- Списък на учениците;
- Декларации на родител/настойник или попечител;
- График;
- Програма за обучението;
- Мотивационно писмо от учителя/учителите;

11. ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ОТ БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

11.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Писмените отчети за изпълнението се представят в МОН, както следва:

- За проведените областни кръгове на ученическите олимпиади – в срок до две седмици след провеждането на всеки от тях;
- За проведените национални и международни ученически олимпиади и състезания – в срок не по-късно от 30 дни след провеждането на всяко от тях;
- За проявите от НКИИ – до 14.09.2023 г.
- За спортните прояви от НСК – до 31.08.2023 г.

11.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

В срок до 20 юни 2023 г. училищата представят в РУО отчет за изпълнението на дейностите по този модул на програмата.

Регионалната комисия разглежда и оценява отчетите на училищата и ги представя за съгласуване от началника на РУО.

В срок до 29.07.2023 г. регионалните управления на образованието представят в МОН, дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование”, информация за изпълнението на дейностите по този модул на програмата (по образец).

Обобщените отчети по този модул на програмата се публикуват на електронната страница на МОН като част от общия отчет за изпълнение на националните програми.

12. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“:

След класиране на проектното предложение директорът на училището утвърждава тетрадка дневник на всяка група, пронумерована, прошнурована и подпечатана с печата на

училището. В тетрадката дневник се вписват: датите и дните от седмицата, отсъствията на ученици от групата, броят взети часове за съответния ден, темата на съответното занимание и подписът на учителя. Тетрадката дневник служи за отчитане на проведените часове и се представя при проверка на компетентните органи.

Директорът осъществява контрол на провеждането на заниманията в съответствие с представения в проектното предложение график. Документацията, която удостоверява провеждането на обучение по модула, се съхранява в училището за срок от три години.

При реализацията на модула се осъществява мониторинг от РУО, който включва:

- Осъществяване на методическа помощ, проверка на документацията и наблюдение на изпълнението на дейностите в училищата;
- Изготвяне на справки, анализи, отчети и доклади, свързани с изпълнението на програмата;
- Изготвяне на становища и доклади при обективна необходимост от промени в списъка и одобрените проекти и в самите проекти след стартирането им;
- Обобщаване на отчетите за изпълнението на дейностите по този модул на програмата, предоставени от училищата;

13. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

13.1. Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

13.2. Декларацията по т. 13.1. е задължителна и следва да съдържа следния текст: „Декларирам, че дейностите, за които кандидатствам, не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема или процедура от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма“.